

Collegial-Tidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaabigt Privilegium.

Nr. 6.

Den 9 Februar 1799.

Justitsag.

Ved Høiesterets Dom, af 12 Novbr. f. A., der stadfæster den foregaaende Hof- og Stadsrets Dom, er Ole Hanevig Strøm, for at have forsynet Blanqvetter til Een Rixdalers Sedler med falske Navne og Numere, samt for at have udgivet samme m. v., tilfunden at have forbrudt Ære, Liv og Gods, samt at betale til Søren Christensen i Skadegjeld Een Rixdaler og udrede de paa hans Arrest, Underholdning og Eksekution medgaaende Omkostninger. Af den fra Høiesteret indkomne Beretning om denne Sag erfares følgende Omstændigheder at have været forbundne med den. Anledningen til Forbrydelsens Opdagelse har været, at de Folk, hos hvilke Tilstalte her i Staden logerede, saavelsom siden Politiet, ved Eftersyn, i hans Seng have fundet 7 Pakker med Blanqvetter til danske Centrixdalers Sedler, uden Underskrift, Numere eller Stempler, beløbende sig efter senere

nere Optælling til 1213 Stykker, hvilke alle Strøm har vedkjendt sig, med Tilkjendegivende, at de vare ham unyttige Papirer, hvilket og paa nogle Pakker var tegnet. Ved Visitation paa hans Bryst blev funden en af samme Slags Blanquetter, der var forsynet med No. og Underskrift, og paa hans Bryst en ligedan falsk Seddel. For Politiretten har han forklaret, i London at have kjøbt disse Blanquetter af en Jøde, navnlig Reiche, som havde et stort Antal af dem og solgte dem uden Frygt, samt at have givet denne 4 Pd. Sterling for det kjøbte Antal, i den Tanke Tid efter anden at udgive dem. Paa Reisen herhid, har han forklaret, ingen at have udgivet, men her i Staden i alt omtrent 20 Stykker, blandt hvilke de 4 vare forsynede med Underskrifter af Sælgeren Reiche, men paa de øvrige havde han selv skrevet Navnene efter dem, som fandtes paa de første ommældte 4 Sedler, og hvoraaf han paa et eget Stykke Papir havde taget en Afskrift. Han har derimod benægtet at have forsøgt paa at forsyne de af ham udgivne Sedler med Stempel, men alene, efter Sælgerens Anviisning, baaret dem en Tid lang i Lommen, for at de kunde blive stibte; i øvrigt har han tilstaaet at have forvarret Blanquetterne i smaae Pakker, forsynede med Underskrift: unyttige Papirer, for ei at blive røbet, og handelseviis en saadan Pakke skulde falde i Uvedkommendes Hænder. Han har og vedkjendt sig en af Jøderne Salomon indleveret falsk Seddel, som han dog ei erin-

drede, til hvem han havde udgivet. Om Sælgerens Handel med disse Blanqvetter, har han forklaret, at benævnte Jøde, som kom ombord paa det Skib, hvor han var, sagde, at han forhen til danske og norske Matroser havde solgt af samme Blanqvetter, samt at han havde to Sønner, der gik paa Børsen og solgte de saakaldte falske Guineer og andre Slags Mynter, hvilket han udlod sig med, ingen at kunne forbyde ham, da det var tilladt at mynte og sælge slige Mynter, der brugtes til Lommepenge, ligesom andre Regnepenge. Videre har han paastaet, aldrig at have udgivet nogen af Sedlerne som rigtige, men, nogle Dage efter sin Ankomst her til Staden, til tvende ubekjendte Matroser paa en Galease at have solgt 17 af de omtalte Blanqvetter for 11 Sk. Stykket, hvilke 17, tilligemed de 2, som fandtes paa ham, og 1, som han formoder end videre at have været mellem de solgte, udgjorde alle de underkrevne, han har haft. Til flere end disse Matroser har han erklæret, ingen at have solgt, samt at hans Hensigt med at sælge dem, havde blot været, da han saae at Jøden havde narret ham med dem, da igjen at blive skildt ved dem uden Tab, og at han i denne hans Forlegenhed havde overseet den Misbrug, Kjøberne kunde gjøre af dem, og ikke tænkt paa den Skade, han derved kunde tilføie Landet. Af de udgivne Sedler er ikkun den forhen ommældte, af Jøden Salomon indleverede kommen tilstede: dens Gang har ei været at efterspørge

længere end til Søren Christensen, der ei har kunnet give nogen Oplysning om, af hvem han har faaet den, da han, som Bryggersvend, har modtaget den paa een Tid med en Mængde andre Sedler. Ellers er ingen fremkommen med Forklaring om at have erholdt falske Sedler af Tiltalte som gode. Hans Huusfolk har efter resten udsagt, deels at han ei har lukket sig inde paa sit Bærelse, hvorigjennem der var Gjennemgang, og at Døren mellem hans og Bertens Sønns Bærelse altid om Natten stod aaben, deels at han ei har ruttet med Penge, men levet knapt.

Efter at denne Sag med alle sine Omstændigheder, samt Høiesterets derom gjorte Indstilling, fra det danske Cancellie har været foredraget Hs. Majestæt, har det behaget Høiøstamme, under 25 f. M., at formilde ovennævnte Høiesterets Dom saaledes, at Arrestanten maa hensesættes til Arbeid i Tugthuset paa Kongens Naade, og det i Betragtning af:

- 1) at han er persona miserabilis, da han ved et Slangebids har mistet det ene Been, og desuagtet skikkelig ernæret sig, samt engang eiet nogen Formue, men mistet samme ved en engelsk Kjøbmands Fallit;
- 2) at hans Forbrydelse fra Begyndelsen ei har været overlagt, da han ved en Hændelse blev forledet til at kjøbe Sedlerne, hvilke han, naar undtages Underfristerne, ei kan antages selv at have gjort;

3) at

- 3) at han kun har udgivet 19 til 20 Stykker, og solgt dem som falske, og saaledes ei egentligen bedraget men lukreret med dem;
- 4) at Sedlerne i mange Henseender ere ufuldkomne: Navnene ligne slet ikke; I Papiret findes ingen Chiffere; Stempler mangle og Kontexten er kjendeligen falsk; og endeligt
- 5) at Forbryderen ei kan ansees at være farlig, da han ei kan formodes at have Talent til at gjøre Sedler.

Blandede Efterretninger.

I Anledning af en indkommen Forespørgsel angaaende Tiende-Betalingen i Finmarken af Klippfisk, har Cancelliet, efter at have derom korresponderet med Rensekammeret, under 26 s. M. tilskrevet Stiftamtmanden og Biskoppen over Trondhjems Stift, at Kirkens og Præstens Tiende, indtil videre, maa svares, ligesom Kongens; hvilken, i Følge en kongelig Resolution af 29 Febr. 1792 betales med $2\frac{1}{2}$ Sk. pr. Bog. Iøvrigt ere samtlige Stiftamtmand og Biskopper i Norge, under forsmældte Dato, tilskrevne, at meddele deres Tanker om en nærmere Bestemmelse af Fiske-Tienden i bemældte Rige.

Ved et af forrige Overhofmester hos Dronning Juliana Maria, afg. Geheime-Konferentsraad Anthon Hen-

Henrik Moltke og ligeledes afg. Hustru Maria Elisabeth Rosenkrantz, oprettet, og under 27 Nov. f. A. konfirmeret Testamente, ere, blandt andre, følgende Bestemmelser, det Offentlige angaaende, fastsatte:

- 1) Af den Kapital 40.000 Rdlr., som er oprettet til et Fidei commis for Baron Jørg Rosenkrantz til Wilstrup, hans Sønner og Descendentere, og til den Ende indsat i Kjøbenhavns Overformynderi, skulle de 20.000 Rdlr. tilfalde Frederiks- og de 20.000 St. Hans-Hospital, i Tilfælde af at bemældte Baron Rosenkrantzes Descendentere uddøe, eller nogen af dem, der nyde Kapitalens Rente, skulde gjøre Ansøgning om, at faae end det mindste af Kapitalen udbetalt.
- 2) 4000 Rdlr. skulle hensættes i bemældte Overformynderi, saaledes: at Renten deraf, til de Fattige i Fredensborg, Asminderød og Lønholdt Sogn uddeles det Halve hvert Aars 24 Marti, og det Halve den 5 Oktbr., hvilken Uddeling til disse Fattige og Nødlidende skal skee af Sognepræsten i Asminderød, i Kapellanens og Sognefogdens Overværelse, og have de alle trende at attestere en over Uddelingen forfattende Liste, samt den derefter strax, efterat Uddelingen, paa de foreffrevne Tider, er skeet, til Overformynderiets nærmere Eftersyn at indsende, hvor den bestandig bilægges den for Renten givende Qvittering.
- 3) Paa samme Maade skal forholdes med Renten af 1000 Rdlr., som er given til Gaardmand Svend

Peder.

Pedersen i Lenholdt, isald hans Slægt i Tiden aldeles fulde uddæe, hvorfor Kapitalen er indsat i fornævnte Overformynderi.

- 4) Til St. Hans-Hospital gives Et Tusinde Rixdaler.
- 5) Til Stokhuset gives Et Tusinde Rixdaler, hvis Rente aarligt skal uddeles til en Bederqvægelse for de sig deri befindende og paa Livstid inddømte Fanger.
- 6) Til Forstanderne for Frederiks tydske Kirke paa Christianshavn skal udbetales 1000 Rdlr., for hvis aarlige Rente Testatorernes der værende Begravelse skal holdes i forsvarlig Stand, og det, som en eller anden Gang deraf maatte overskyde, uddeles til Sognets Fattige; skal dette af Forstanderne ei nøiagtigt vorde opfyldt, skal Kjøbenhavns Magistrat være berettiget til at affordre dem Kapitalen, samt lade foransorte besørge, og uddele Rentens Overskud til de Fattige i St. Hans-Hospital.
- 7) Til Balløe-Stiftskasse skal udbetales 500 Rdlr., hvis Renter skal anvendes til afg: Grevinde Knuths Begravelses og Marmorkistes Vedligeholdelse, hvilke 500 Rdlr., under lige Forpligtelse, tilfalde den paa Balløe oprettede Skole, isald der fra Stifts-Kassens Bestyreres Side skal ske Forsømmelse i Henseende til forbemaeldte Begravelses Vedligeholdelse.

Ved et af Høker David Christian Thue og Hustru i Bergen oprettet, og under Gaars Dato konfirmeret Testamente, er Bergens Ny-Kirke indsat til eventuel Arving af 400 Rdlr., i det Tilfælde, at den umyndige Johan Urdahl, til hvem disse 400 Rdlr. ere givne, skulde døe, forinden han bliver Pengene selv raadig.

Ved Reskript af 1 d. M. til Biskoppen over Fyens Stift, er det bevilget, at det ledige Degnekald i Brenderup og Dre Sogner herefter maa være separeret, og sammes Embeds. Indkomster saaledes fordeles, at nu værende residerende Kapellan for Brenderup og Dre Menigheder og hans Efterkommere beholde ikke alene den i Brenderup By værende Degnebolig til fri Brug og Besøelse, men endog alle Degnekaldets visse og uvisse Indkomster af Brenderup Sogn; samt at Skoleholderen i Dre og hans Efterkommere maae nyde, som et Tillæg til hans Løn, alle Degnekaldets baade visse og uvisse Indkomster af Dre Sogn.

Efter de til Kjøbenhavns Magistrat indkomne Efterretninger var, ved det forløbne Aars Udgang, det i Staden værende Forraad af Korn og Fødevarer m. v. følgende: Hos Grossererne, Rug og Rugmeel 11,700 Edr.; hos Bryggerne: Æng 17,335 Edr., Malt 15,614 Edr., Brænde 2818 Favne, Steenful 482½ Tøst;

Læst; hos Bagerne, hvis Antal nu er 48: Hvede og Hvedemeel 6793 Tdr., Rug og Rugmeel 9915 Tdr.; Fribagerne: Hvede og Hvedemeel 830 Tdr., Rug og Rugmeel 2832 Tdr.; Brandevinsbrænderne^{*)}: Hvede og Hvedemeel 19,220 Tdr.; Rug og Rugmeel 254 Tdr., Byg 3450 Tdr., Malt 1012 Tdr., Brænde 1017 Favne, Steenful 1198 Læster; Bognmændene: Rug og Rugmeel 240 Tdr., Havre 1150 Tdr.; Hverfudskene: Havre 84 Tdr.; Hørkrammerne: saltet Sild 3069 Tdr., tør Fisk 1365 Skpd., Salt 9970 Tdr.; Spekthøerne: Byg, Havre og Boghvede-Gryn, 1573 $\frac{1}{4}$ Tdr., Erter 785 $\frac{1}{4}$ Tdr., Smør 1352 Tdr., Flesk 161 $\frac{7}{10}$ Skpd., Ost 1001 $\frac{1}{2}$ Skpd.; de øvrige Indvaanere som have angivet: Hvede og Hvedemeel 1710 Tdr. Rug og Rugmeel 6582 $\frac{1}{2}$ Tdr., Byg 51 Tdr., Havre 1519 Tdr.; alt dette udgjør tilsammen: Hvede og Hvedemeel 28,553 Tdr., Rug og Rugmeel 31,523 $\frac{1}{2}$ Tdr., Byg 20,836 Tdr., Malt 16,626 Tdr., Havre 2743 Tdr., Byg, Havre og Boghvede-Gryn 1573 $\frac{1}{4}$ Tdr., Erter 785 $\frac{1}{4}$ Tdr., Smør 1352 Tdr., Flesk 161 $\frac{7}{10}$ Skpd., Ost 1001 $\frac{1}{2}$ Skpd., saltede Sild 3069 Tdr., tør Fisk 1365 Skpd., Salt 9970 Tdr., Brænde 3835 Favne, Steenful 1680 $\frac{1}{2}$ Læst.

For

*) Herunder er tillige indbesattet Forraadet for de af dette Laugs Interessenter, som have nedsat sig i Kjøbenhavn efter 9 Mai 1787, og hvilkets Tal, efter

For at sikre saavel de Umyndige, som, i al Fald, den kongelige Kasse for Tab, har Cancelliet, efter Correspondence med Rentekammeret, under Dags Dato tilskrevet samtlige Øvrigheder i begge Riger, at paalægge Overformynderne, ved deres aarlige Regnskaber, at fremlægge vedkommende Rettens-Bejnters Attester for, at de i Regnskaberne, som Sikkerhed for Umyndiges Midler, paaberaabte tinglæste Pante-Obligationer, ikke af Pante-Protokollerne ere udslettede.

Udføllige Gange er der til Cancelliet indkommen Forespørgseler, om Præsterne kunne være berettigede til at fordre Høstdag af de Huse, der forhen have været Jordløse, men senere ere ved Udfistningen tillagte nogle Lønder Land.

I en lige Anledning har nu bemældte Kollegium, under 2 d. M., tilskrevet Amtmanden over Moens Amt, at, efter den kongelige Landbo-Kommissions i et lignende Tilfælde for Cancelliet yttrede Mening, kan Præsten, i Folge D. L. 2 — 12 — 5, ei være berettiget til, af een og samme Mand at nyde baade Tiende og Høstdag, men ifkun een af Delene, hvorimod det bør overlades til Præstens eget fri Valg, hvilken af Delene han

ter Laugets Olbermands Opgivende, ere 168, som alle ere forsynede med det ved den kongelige Befaling af foransførte 9 Mai 1787 bestemte Forraad af 15 Ldr. Hvede for hvert Kar, som de bruge.

han helst vil fordre af Huusmænd, som til deres Huse have Tillæg af Jord. Skulde imidlertid Præsten ikke dermed være enig, og hans Paastand ikke i Mindelighed kan blive afgjort, maa denne henvises til Rettegang.

Den 8 d. M. er Student C. F. Primon forundt Bevilling paa at være eedsvoren Tolk og Translater i Kjøbenhavn i det tydske, engelske og hollandske Sprog; samme Dato er Student C. v. Haven forundt lige Bevilling, for saavidt det franske, tydske, engelske og hollandske Sprog angaaer.

Da der, uden for en Kjøbstad i Danmark, ere opdagede endeel Landbostæder, hvis Beboere ikke vare anførte i Lægdsrullen, saa har Cancelliet, under Dags Dato, anmodet samtlige Stiftesbefuldmægtige i Danmark, samt de Amtmænd, som have Kjøbstæder under sig, at beordre de dem undergivne Magistrater og Byfogder, paa det nøieste at undersøge, om der, uden for Kjøbstæderne, befindes Landbostæder, hvis Beboere ikke ere indførte i Lægdsrullen, med Betydning til sidstnævnte Øvrigheds-Personer, at det vil geraade dem selv til Ansvar, om der i Tiden opdages slige Steder, som ikke af dem vare angivne.

Under Dags Dato har Cancelliet tilskrevet samtlige Biskopper i Norge saaledes:

P. M.

I Anledning af, at det i Plakaten af 17 August 1792 er bestemt, at de Fortegnelser, som Skiftesforvalterne bør indsende til hvert Aars 14 Jan. og 14 Juli over den ved Forordningen af 13 Jan. 1792 paabudne Afgift til Revisions-Kontorens Oprettelse og Vedligeholdelse for Regnskaber, for Umyndiges Arvemidler, skulle forfattes in duplo, og af Skifte-Jurisdiktionens Øvrighed være bekræftede, hvilken Bestemmelse og af det kongelige Rentekammer er anvendt til Regel for de Fortegnelser, som til samme Tider skulle indsendes over den ved Forordningen af 12 Septbr. 1792 paabudne Afgift til den kongelige Kasse af Collateral-Arv, har Kammeret udi Skrivelse til Cancelliet af 12 f. M. mældet, at, saa fornødent, som det virkeligen er, i flere end een Henseende, at disse Fortegnelser blive af Skifte-Jurisdiktionernes Øvrigheder bekræftede, saa indseer dog Kammeret, at det vil i Norge medføre Besværlighed, og paa sine Steder fast Umulighed for Øvrighederne, at blive satte i Stand til at afgive saadan Bekræftelse til de anordnede Tider med Paalidelighed, da samme bør grunde sig paa eget Eftersyn af Skifte-Protokollerne, hvilke, til den Ende, maatte hver Gang forevises, til hvilken Besværlighed at afhjælpe, og dog, flønt sildigere, at

erholde

erholde den befalede Bekræftelse, Kammeret formener at det dertil fornødne Eftersyn af Skifte-Protokollerne kunde, saavidt de geistlige Skifteforvaltere angaar, foretages paa Biskoppernes aarlige Visitats-Reiser.

Man skulde derfor, i Følge bemældte Rentekammers til den Ende gjorte Begjæring, herved tjensiligt anmode deres Høiærværdighed behageligen at ville:

- 1) beordre de geistlige Skifteforvaltere udi det dem angbetroede Stift, i Stedet for de ved Forordningen af 13 Jan. og 12 Sept. 1792, samt Plakaten af 17 August s. A. befalede Fortegnelser in duplo, at indlevere samme in triplo.
- 2) Selv paaagte Designationernes Indsendelse til enhver af de befalede Terminer, til Bekræftelse, og erindre om de udeblivende, og saaledes samle Fortegnelserne fra samtlige geistlige Skifteforvaltere i Stiftet for hver Termin, for at indsende den eene Afkrift for hver Skifte-Jurisdiktion til Kammeret.

Og 3) beholde den ene af de tre Fortegnelser hver Gang hos sig, for derefter ved næste Visitats at eftersee og konferere samme med Skifte-Protokollerne, og da paa den tilbageholdte Fortegnelse at meddele fuldstændig Bekræftelse til Eftersendelse til Kammeret, da derimod Bekræftelse paa de Fortegnelser, som til hver Termin skulle indsendes til Kammeret, kunde medde-

les præliminariter med Reservation af den ovenfor forlangte nærmere nøiagtige Bekræftelse.

Cancelliet har modtaget en Forespørgsel, om den Paastand af et Godses Forvalter: at Godsets Eier ikke er pligtig at betale Extra-Skatten af fattige Huussæstere, saa længe de have noget Huus i Fæste, ligesom ikke heller af nogen, der frivilligen har afstaaet sit tilfæstede Sted til en anden, imod at nyde for Livs-Tid enten sit hele Ophold, eller visse Tønder Korn af den nye Fæster, ifald de ikke opholde sig hos ham, er overensstemmende med de om Extrasfatten udgangne Anordninger. Bemældte Kollegium har, i den Anledning, efter Rentekammerets derover meddeelte Betænkning, under Dags Dato tilskrevet Biskoppen over Aalborg Stift, at Jordegods-Eierne, i Følge den 3 s i Forordningen om benævnte Skat af 23 Septbr. 1762, ere pligtige at tilsvare Skatten for de Fattige, som opholde sig paa deres Godser, men at derimod Jordegods-Eierne, for saavidt de formeene at nogen i Mandtallerne uretteligen, som Fattig, er anført, kunne ved Tingsvidne søge saadant oplyst, da Tingsvidnets Omkostninger, i Tilfælde af, at det virkelig befindes, at den, som i Mandtallerne er anført, som Fattig, er i Stand til at tjene sin Underholdning og Skatten, bør udredes af vedkommen-
de Sognepræst.

Ledige Embeder.

Under det danske Cancellie: Heuberg og Elsborg Sognetald i Aarhus Stift, 200 Rdlr.; Sorensfriver-Embedet i Bamble Distrikt under Aggershuus Stift.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 8 Februar er Kand. Theol. J. J. Boserup konfirmeret til Personel-Kapellan for Tersløv og Ørslov Menigheder i Sjælland; Sognepræsten for Høiberg og Elsborg Menigheder i Aarhus Stift, P. E. Bendix, ligeledes til Sognepræst for Binding og Agger Menigheder under Aalborg Stift; Kand. Theol. M. H. Kielland ligesaa til Personel-Kapellan for Vigedals Menighed i Christiansands Stift; Landvæsens-Kommissær E. Christensen ligeledes til Hospitals-Forstander i Slagelse.

Under det tydske Cancellie: Den 29 Januar er Etatsraad og Oberrets-Raad G. Petersen i Slesvig, udnævnt til Konferentsraad; Regjerings-Raad M. Feldtman i Glückstadt, Justitsraad og Amtmand J. C. Müller i Burg paa Femern, og Justitsraad samt Landsfoged E. M. J. Johansen i Heide til Etatsraader; F. D. B. Lawak i Pløen til Justitsraad, og Professor Medicinæ G. H. Weber i Kiel befikket til Archiatur med Justitsraads Rang.

Under

Under Generalitetet: Den 1 Februar er ved Dronningens Liv-Regiment til Fods Sec. Lieutenant v. Hedeman befløjet til Premier-Lieutenant, og Fændrik v. Friis til Sec. Lieutenant, samt Fændrik à la suite v. Lovzow forundt Sec. Lieutenants Karakter; ved det oplandste Infanteri-Regiment er Sec. Lieutenant v. Todderud avanceret til Prem. Lieutenant ved de Nationale; den ved disse staaende Sec. Lieutenant v. Hygen til Sec. Lieutenant ved de Geværbne; Fændrik v. Mielck til Sec. Lieutenant ved de Nationale, og Fændrik à la suite v. Seegaard til virkelig Fændrik; ved det norske Liv-Regiment er Regiments-Quarttermester Wolquart efter Ansøgning i Raade afskediget, og Studiosus J. M. Secher i hans Sted befløjet til Regiments-Quarttermester ved Regimentet; ved det nordensjældste Infanteri-Regiment er Kompagni Feltstjær Rudolph af Kongens Regiment ansat som Bataljons-Kirurgus.

Under Rentekammeret: Den 6 Februar er Fuldmægtigen ved Finants-Kollegii Sekretariat, P. Feddersen, udnævnt til Renteskriver i det første flensvigke Kontor under Rentekammeret, og Volonter L. H. Scholtz til Fuldmægtig i bemældte Kontor; Forvalteren ved de Hs. Majestæt tilhørende Bestensborg og Hvededals Godser paa Fælster, G. Faye, udnævnt til herefter at være Inspektør ved bemældte Godser; Rand. Juris J. Schifter ligeledes til Koplikt i Rentekammerets danske og norske Cancellie.